

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 222/2013-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. apríla 2013 predbežne prerokoval sťažnosť A. K., Ž.; E. Š., Ž.; M. L., Ž.; J. B., Ž., a A. B., K., zastúpených JUDr. M. P..., s. r. o., Ž., konajúca prostredníctvom advokátky a konateľky JUDr. M. P., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 108/2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. K., E. Š., M. L., J. B. a A. B. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. marca 2013 doručená sťažnosť A. K., E. Š., M. L., J. B. a A. B. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných

prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 108/2009 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Sťažovatelia v sťažnosti uvádzajú, že „Dňa 12. 09. 2008 bol proti nám podaný vzájomný návrh v konaní č. k. 16 C 124/2004 o nahradenie prejavu vôle, ktorý súd vylúčil na samostatné konanie, ktoré sa vedie pod č. k. 14 C 108/2009.

Okresný súd v Žiline vo veci vytýčil termín na pojednávanie na deň 17. 3. 2011, teda viac než po 2 rokoch po podaní návrhu. Od pojednávania dňa 17. 3. 2011 do dnešného dňa súd nevytýčil termín na pojednávanie.

Predmetné konanie sa vedie na Okresnom súde v Žiline pod č. k. 14 C 108/2009. Od podania návrhu v roku 2009 až do dnešného dňa nebolo vo veci právoplatne rozhodnuté a to napriek tomu, že ide o viac než 4,5 roka trvajúci spor.

Okresný súd v Žiline porušil právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom na Okresnom súde v Žiline, č. k. 14 C 108/2009, nakoľko súdne konanie o vzájomnom návrhu o nahradenie prejavu vôle prebieha už 4,5 roka a za obdobie od podania návrhu až do dnešného dňa súd vo veci doposiaľ právoplatne nerozhodol.“

Ústavný súd by v tejto súvislosti mal podľa sťažovateľov zohľadniť kritériá ako sú právna a faktická zložitosť veci, správanie účastníka súdneho konania a postup súdu, pričom ďalej konkretizujú, že:

„1. Predmetom konania je nahradenie prejavu vôle, pričom predmetné konanie neobsahuje žiadnu skutočnosť, na základe ktorej by ho bolo možné kvalifikovať ako právne alebo skutkovo zložité.

2. Pokiaľ ide o správanie účastníkov súdneho konania, tak odporcovia poskytujú súdu všetku súčinnosť za účelom prerokovania a rozhodnutia veci.

3. *Zbytočné prietahy v predmetom konaní sú zapríčinené jednak nečinnosťou Okresného súdu v Žiline počas viacerých období, ale tiež neefektívnou a nesústredenou činnosťou, ktorá nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty.*“

Sťažovatelia v súvislosti s namietaným porušením svojich práv poukazujú na judikatúru ústavného súdu týkajúcu sa zbytočných prietahov v súdnych konaniach (napr. I. ÚS 47/96, II. ÚS 61/98, II. ÚS 33/99) s tým, aby ju ústavný súd zohľadnil aj v okolnostiach ich sťažnosti.

Sťažovatelia tvrdia, že pri uplatnení ochrany ich v sťažnosti označených základných práv podľa ústavy a listiny, ako aj práva podľa dohovoru „využili všetky právne prostriedky, ktoré... právne predpisy na jeho ochranu poskytujú. Dňa 23. 1. 2013... podali sťažnosť proti porušovaniu práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa § 62 zák. č. 757/2004 Z. z. (zákon o súdoch) v znení neskorších predpisov predsedovi Okresného súdu v Žiline, pričom na sťažnosť v zákonnej 30-dňovej lehote predseda Okresného súdu v Žiline neodpovedal. Tým... splnili podmienku ustanovenú v § 53 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov.“

Na základe uvedeného sa sťažovatelia domáhajú, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné právo A. K..., Emílie Š..., M. L..., J. B..., A. B... na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd Okresným súdom v Žiline postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 108/2009 porušené bolo.

Okresnému súdu Žilina prikazuje v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 108/2009 konať bez zbytočných prietahov.

Súd A. K..., E. Š..., M. L..., J. B..., A. B... priznáva primerané finančné zadosťučinenie a to každému z nich vo výške 1.500,- € (slovom jedentisíc päťsto eur), ktoré je Okresný súd v Žiline povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd Žilina je povinný uhradiť sťažovateľom trovy právneho zastúpenia vo výške 799,70 € na účet právneho zástupcu JUDr. M. P..., s. r. o., Ž..., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu. “

Ústavný súd zo spisu okresného súdu sp. zn. 14 C/108/2009 zistil, že napadnuté konanie bolo uznesením sp. zn. 14 C/108/2009 z 20. decembra 2012 prerušené do právoplatného skončenia dedičského konania po navrhovateľovi v 1. rade. Na prípis okresného súdu z 29. januára 2013 o stave dedičského konania ho súdom poverený notár ako súdny komisár v oznámení doručenom okresnému súdu 5. februára 2013 informoval, že toto konanie bolo právoplatne skončené 25. januára 2013. V nadväznosti na uvedené zákonný sudca 26. apríla 2013 nariadil termín pojednávania na 6. jún 2013.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

Sťažovatelia sa svojou sťažnosťou domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj podľa čl. 38 ods. 2 listiny osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 35/09, II. ÚS 55/98).

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov, ide v prípade, ak namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

Ústavný súd zo sťažnosti, ako aj v súčinnosti s okresným súdom zistil, že sťažovatelia sa na prietahy v napadnutom konaní sťažovali sťažnosťou doručenou okresnému súdu 23. januára 2013 adresovanou jeho predsedovi. Na túto ich sťažnosť reagoval predseda okresného súdu prípisom sp. zn. 1 SprS 31/2013 zo 7. marca 2013 (teda po uplynutí 30-dňovej lehoty ustanovenej v § 65 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) doručeným právnej zástupkyňi sťažovateľov 18. marca 2013 (teda po podaní sťažnosti adresovanej ústavnému súdu). Do uvedeného dátumu sťažovatelia nepreukázali, že by si práva, ktorých porušenie namietajú pred ústavným súdom, chránili iným spôsobom.

Napriek tomu, že predseda okresného súdu v konaní zbytočné prieťahy nekonštatoval, sťažovateľom, resp. ich právnej zástupkyňi oznámil, že vzhľadom na to, že ide o reštančnú vec, je snahou súdu tento spor čím skôr prerokovať a rozhodnúť.

Ako vyplýva zo súvisiaceho spisového materiálu, zákonný sudca 26. marca 2013 (teda po podaní sťažnosti na prieťahy v konaní, ako aj po tom, ako odpadol dôvod prerušenia napadnutého konania) nariadil termín pojednávania na 6. jún 2013.

Ústavný súd na základe uvedeného konštatuje, že využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého mali sťažovatelia právo podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, sa v okolnostiach posudzovanej veci prejavilo ako účinný prostriedok nápravy, ktorý mali sťažovatelia k dispozícii a aj ho využili ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu. Z hľadiska dosiahnutia požadovaného efektu predmetnej sťažnosti nie je podľa názoru ústavného súdu rozhodujúce, či k náprave došlo v dôsledku prijatia opatrení predsedu okresného súdu alebo priamo konaním zákonného sudcu, ktorý reagujúc na sťažnosť sťažovateľov, ako aj na odpadnutie dôvodu prerušenia napadnutého konania nariadil pojednávanie vo veci.

Je nesporné, že po uplatnení sťažnosti na prieťahy v napadnutom konaní na orgáne štátnej správy okresný súd vo veci už koná, teda došlo k náprave v jeho postupe a k odstráneniu jeho dovtedajšej nečinnosti. Z toho možno vyvodiť, že sťažnosť sťažovateľov predsedovi okresného súdu splnila svoj účel a súčasný stav napadnutého konania umožňuje ústavnému súdu vysloviť názor, že v čase predbežného prerokovania sťažnosti nie je okresný súd v právnej veci sťažovateľov nečinný, ale jeho úkony smerujú k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľov ako účastníkov posudzovaného konania v procesnom postavení odporcov.

Na základe uvedeného ústavný súd sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd na záver poznamenáva, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovatelia v tejto veci predložili ústavnému súdu novú sťažnosť, ale len za predpokladu, že by v ďalšom priebehu napadnutého konania bol okresný súd nečinný alebo by postupoval neefektívne.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. apríla 2013